provincie Drenthe

Op te bergen
In de map van
26 juni 2013

Statenstuk 2013-581 HERZIEN

Initiatiefvoorstel Energiepotentiekaart Drenthe

Voorgestelde behandeling:
- Statencommissie Omgevingsbeleid op 12 juni 2013
- Provinciale Staten op 26 juni 2013

Initiatiefvoorstel van de leden mevrouw G.M. van Dinteren en mevrouw G.H. Smith-Bults, Statenfractie GroenLinks

Inleiding

Onderwerp
Drenthe heeft ambitieuze doelstellingen voor duurzame energiewinning: 20% minder CO_2-uitstoot in 2020 ten opzichte van 1990; in 2020 16% van het eindverbruik (finaal energieverbruik) produceren met hernieuwbare energiebronnen; 20% energiebesparing in 2020. (Energienota 2012-2015 en Energiestrategie 2020 en 2050, provincie Drenthe.)

Probleem
Dit zijn geen geringe ambities en steeds meer wordt duidelijk dat een mix van hernieuwbare energiebronnen nodig zal zijn om hieraan te voldoen. Op dit moment zijn in Drenthe al veel initiatieven genomen om de mogelijkheden te onderzoeken, alleen is er nog geen gedetailleerd overzicht van (on-)geschikte locaties per energiebron voor de hele provincie.

Om op een juiste manier de regie te kunnen voeren op de realisatie van de doelen, is het wenselijk een goed beeld te hebben van de (on-)mogelijkheden van verschillende technieken op mogelijke locaties in Drenthe voor het opwekken van duurzame energie in Drenthe.

Wat kan Drenthe doen?
Een dergelijk beeld wordt gegeven door een zogenaamde 'Energiepotentiekaart'.
De potenties van duurzame energietechnieken (bijvoorbeeld windenergie, zonne-energie, geothermie, warmte- en koudeopslag, biomassa en restwarmtebenutting) worden voor locaties in heel Drenthe onderzocht: ruimtelijke criteria en toepassingsmogelijkheden. Zo worden alle mogelijkheden in kaart gebracht. De optelsom hiervan is de Energiepotentiekaart van de provincie Drenthe, die de vraag 'wat kan waar?' integraal beantwoordt.

Deze Energiepotentiekaart kan aan de basis staan van een breed gedragen visie op de toekomstige energiehuishouding van de provincie. Ook voor gemeenten, inwoners, ondernemers en andere initiatiefnemers op het gebied van duurzame energie kan dit een eerste blik op haalbaarheid van plannen vormen, en een stimulans zijn om mogelijkheden te onderzoeken.

Bestaand beleid en reeds bekende gegevens
In het concept "energiestrategie Drenthe" staan de verschillende sporen van het Drentse beleid. Spoor IV betreft "groene energie en slimme systemen". Daarin is de potentie voor onze provincie opgenomen. De technische energiepotentie van de afzonderlijke hernieuwbare energietechnieken is in grote lijnen wel bekend. De toepasbaarheid is veelal afhankelijk van diverse locatiespecifieke omstandigheden of beleidsmatige restricties.
In de structuurvisie ondergrond "Met Drenthe de diepte in" zijn ondergrondse mogelijkheden voor bijvoorbeeld warmte-koude-opslag in beeld gebracht, maar ook mogelijkheden voor geothermie en benutting van gasvelden voor opslag van gassen zijn bekend en inzichtelijk in beeld gebracht in de Structuurvisie ondergrond. De Structuurvisie ondergrond versie 2.0 is thans in procedure om dit najaar te kunnen worden vastgesteld. De energiepotentie m.b.t. warmtenetten en biomassa etc. is ook op hoofdlijnen bekend en inzichtelijk. De potentie van zonnestroom op daken is bij diverse gemeenten inzichtelijk. Potentie zonnestroom "niet gebouw gebonden" (zonneweides) is nog niet eerder onderzocht of beleidsmatig vormgegeven. De beleidsmatige potentie voor windenergie is opgenomen in de "Gebiedsvisie windenergie Drenthe".
De energiepotentie wordt thans verder inzichtelijk gemaakt als uitvloeisel van de (concept)-energiestrategie.

Veel kennis is dus aanwezig om de potenties op basis van bestaand beleid in een kaartbeeld te vatten. Daarnaast is een inspanning nodig om op detailniveau nieuwe, technische mogelijkheden in kaart te brengen (los van de beleidsmatige keuzes die daarna nog gemaakt zullen moeten worden).

De Energiepotentiekaart is dus niet bedoeld als (nieuw) beleid, alleen als bundeling van bestaande en nieuwe kennis. Daarmee is het een **kennisbron om nieuw beleid op te kunnen baseren**.

Alternatieven
Door middel van een eigen initiatiefvoorstel spreken de Staten van Drenthe duidelijk uit dat zij belang hechten aan een gedegen basis voor te maken (ruimtelijke) beleidskeuzes op het gebied van hernieuwbare energievormen. Bij behandeling van de Windvisie Drenthe is duidelijk dat vanuit de bevolking en de Staten gehecht wordt aan een mix van hernieuwbare energievormen, waarover meer kennis wenselijk is. Een motie of aparte agendering van dit onderwerp zou een minder krachtig signaal zijn over de urgentie van dit gewenste overzicht. Daarom is gekozen voor het middel van een (beknopt) initiatiefvoorstel gelijktijdig met de behandeling van de windvisie, nader uit te voeren door Gedeputeerde Staten.

Advies

Gedeputeerde Staten opdracht te geven:

I. In het najaar van 2013 een Energiepotentiekaart op te stellen met mogelijke locaties voor hernieuwbare energiebronnen (bijvoorbeeld wind, zon, warmte-koude-opslag, geothermie, biomassa en restwarmtebenutting);

II. de Energiepotentiekaart Drenthe ter vaststelling voor te leggen aan Provinciale Staten;

III. dekking voor de Energiepotentiekaart Drenthe te vinden binnen het programma Klimaat en Energie.

Meetbaar/Beoogd beleidseffect

Inzicht geven in de ruimtelijke mogelijkheden voor duurzame energiewinning in Drenthe.
Daardoor een bijdrage leveren aan de doelstelling voor het aandeel opgewekte duurzame energie.

Argumenten

De Energiepotentiekaart kan aan de basis staan van een breed gedragen visie op de toekomstige energiehuishouding van de provincie;

Inzicht in de ruimtelijke mogelijkheden voor duurzame energiewinning kan stimuleren mogelijkheden te onderzoeken;

Goede match tussen bovengrond en ondergrond;
In de Bodemvisie Drenthe zijn de ondergrondse mogelijkheden aangegeven voor warmte- en koude-opslag en geothermie. Voor praktische toepasbaarheid zal een koppeling moeten worden gemaakt met de gebruiksfunctie bovengronds.

Mogelijke uitbreiding zoekgebied windenergie vraagt om een integraal ruimtelijk beeld;
Het Kabinet Rutte-2 heeft de doelstelling voor duurzame energie in 2020 verhoogd van 14% naar 16%. Dit zal ongetwijfeld gevolgen hebben voor de huidige rijksdoelstelling voor windenergie op land van 6.000 MW. In dat licht is het wenselijk de *potentie* voor windturbines buiten het huidige zoekgebied in beeld te hebben.

Totaalbeeld voor duurzame-energie-technieken;
Door windenergie, zonne-energie, geothermie, warmte- en koudeopslag, biomassa en restwarmtebenutting te beschouwen en onderling ruimtelijk af te wegen, kan vanuit een totaalbeeld de vraag “wat kan waar?” worden beantwoord.

Sluit aan bij initiatieven van gemeenten;
Gemeente Assen heeft reeds een Energiepotentiekaart (2011) en Midden Drenthe is bezig deze op te stellen, naar verwachting zal deze kaart met een maand gereed zijn (mondelinge info, Greenspread). Deze kunnen worden verwerkt in een provinciale kaart. Daarmee ontstaat een integraal beeld over de hele provincie.

Uitvoering

Tijdsplanning
De totstandkoming van een gemeentelijke Energiepotentiekaart vergt gemiddeld twee maanden wanneer een adviesbureau dit doet. Gezien de grote hoeveelheid gegevens die in Drenthe al bekend zijn enerzijds en het feit dat van 10 gemeenten nog geen Energiepotentiekaart gemaakt is anderzijds, is de inschatting dat met een periode van drie tot zes maanden realisatie mogelijk moet zijn.

Financiën
Incidentele dekking uit het programma Klimaat en Energie. Bij het vaststellen van de Jaarstukken 2012 is een niet-besteed bedrag van € 751.430,-- overgeheveld naar 2013. Een (klein) deel daarvan kan worden ingezet. Een grove schatting is dat maken van een Energiepotentiekaart voor Drenthe om en nabij € 65.000,-- kost. Dit bedrag zal maximaal hieraan besteed worden.

Europese context
N.v.t.

Monitoring en evaluatie
Bij de totstandkoming van de actualisering van de Omgevingsvisie Drenthe dient de Energiepotentiekaart gereed te zijn.

Extern betrokkenen
Gemeenten die reeds een Energiepotentiekaart hebben laten maken (Assen, Midden Drenthe), andere gemeenten die voor eigen energiebeleid gebruik kunnen maken van de Energiepotentiekaart en mogelijk een in te huren bureau voor de realisatie van deze kaart.

Communicatie
Het is goed om bij realisatie van de kaart brede publiciteit te organiseren, zodat geïnteresseerden (gemeenten, particulieren) die aan de slag willen met hernieuwbare energiebronnen weten van deze informatie. Ook zou de kaart openbaar beschikbaar gemaakt moeten worden via DVS.

Bijlagen

1. Energiepotentiekaart Assen (uit: Bosatlas van de Energie)
   Meer informatie te vinden op:
   http://www.duurzameenergiethuis.nl/energie/energiepotentiekaart-laat-grote-kansen-voor-zonne-energie-in-assen-zien-7300.html (berichtgeving over de Energiepotentiekaart Assen) en
   http://www.greenspread.nl/diensten/advies/energiepotentiekaart/ (een voorbeeld van een bureau dat deze kaarten maakt).

Ter inzage in de leeskamer

N.v.t.

Assen, 27 mei 2013
Kenmerk: 22/SG/201300710

De leden van Provinciale Staten,

mevrouw G.M. van Dinteren

mevrouw G.H. Smith-Bults

Bijlage Energiepotentiekaart Assen

E. Energiepotenties in de gemeente Assen

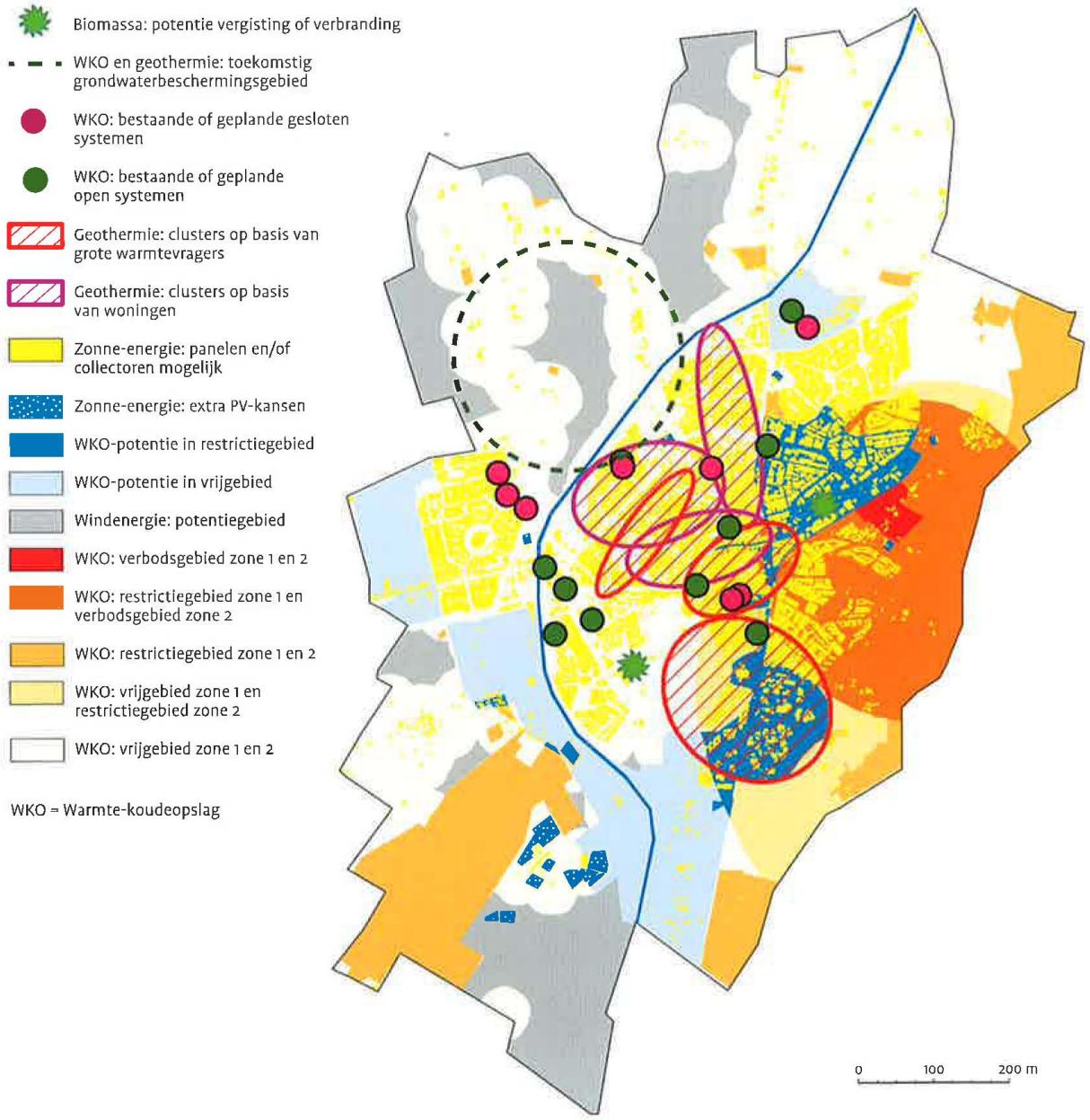

© Noordhoff Uitgevers

*Ontwerp*besluit

2013-581-1

Provinciale Staten van Drenthe;

gelezen het voorstel van de leden mevrouw G.M. van Dinteren en mevrouw G.H. Smith-Bults van de Statenfractie GroenLinks van 27 mei 2013, kenmerk 22/SG/201300710;

BESLUITEN:

Gedeputeerde Staten opdracht te geven:

I. in het najaar 2013 een Energiepotentiekaart Drenthe op te stellen met mogelijke locaties voor hernieuwbare energiebronnen (bijvoorbeeld wind, zon, warmte-koude-opslag, geothermie, biomassa en restwarmtebenutting);

II. de Energiepotentiekaart Drenthe ter vaststelling voor te leggen aan Provinciale Staten;

III. dekking voor de Energiepotentiekaart Drenthe te vinden binnen het programma Klimaat en Energie.

Assen, 26 juni 2013

Provinciale Staten voornoemd,

, griffier , voorzitter